

वन अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, शनिवार, दिनांक २९ जानेवारी २०११

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१५०)

पेपर क्रमांक २

फॉरेस्ट लॉ आणि इंडियन फॉरेस्ट ॲक्ट, वगैरे

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.—(१) प्रश्न क्रमांक एक अनिवार्य

(२) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(३) उत्तर लिहिताना संबंधीत अधिनियम, कलमे, नियम इत्यादिंचा उल्लेख करावा.

	गुण
१. खालील शब्दांच्या संबंधित कायद्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे व्याख्या लिहा (कोणतेही दहा) :—	३०
(अ) वन उत्पादने	(ब) आश्रयस्थळ
(क) शिकार	(ड) मृगयाचिन्हे
(इ) प्राणीसंग्रहालय	(फ) वृक्ष अधिकारी
(ग) प्रमाणित गोणी	(ह) इमारती लाकूड
(य) संरक्षित क्षेत्र	(र) हत्यार
(ल) खरेदीदार	(व) झाड
२. (अ) वन्यजीव संरक्षण कायदा, १९७२ अंतर्गत खालील कलमांतील तरतुदीबाबत सविस्तर लिहा (कोणतेही तीन) :—	१५
कलम क्रमांक २८, २९, ३६-क, ४९-ब, ५१, १७-क.	
(ब) राखीव वनांमध्ये कोणते कृत्य मनाई केलेले आहेत ते संबंधीत कलम व उपकलमांसह विशद करा.	१५
३. (अ) भारतीय वन कायदा १९२७ अंतर्गत खालील कलमांतील तरतुदीबाबत सविस्तर लिहा. (कोणतेही तीन) :—	१५
कलम क्रमांक ४, ३३, ६३, ६८, ५२.	
(ब) केंद्रीय प्राणी संग्रहालय प्राधिकरणाचे कर्तव्ये सविस्तर लिहा.	१५
४. (अ) 'प्राधिकृत अधिकाऱ्याचे' कर्तव्ये व त्यास प्रदान केलेल्या शक्तीबाबत टिपणी लिहा.	१५
(ब) राज्य वन्यजीव सल्लागार मंडळाची स्थापना कशी करण्यात येते व त्यांची कर्तव्ये काय आहेत सविस्तर लिहा.	१५
५. (अ) महाराष्ट्र किरकोळ वनोत्पादने तेंदू पानांच्या व्यापाराचे नियम १९६९ नुसार वाहतूक परवाने देणेसंबंधी कायद्यातील तरतुदी काय आहेत ते स्पष्ट करा.	१५
(ब) महाराष्ट्र झाडे तोडणे अधिनियम १९६४ (सुधारणा १९८९) मधील कलम क्रमांक ३-अ मध्ये असलेल्या तरतुदीबाबत टिपणी लिहा.	१५

६. संक्षिप्त टिपणी लिहा (कोणतेही सहा) :- ३०
- (अ) समुदाय राखीव व्यवस्थापन समिती.
- (ब) अभयारण्याची निर्मिती
- (क) वारंटशिवाय अटक करण्याची शक्ती
- (ड) महाराष्ट्र अनुसूचित जमातीच्या भोगवटदारांच्या जमिनीवरील उभ्या झाडांची विक्रीबाबत कार्यपद्धती.
- (ई) गुरेचराई प्रतिबंधक कायदा, १८७१
- (फ) भारतीय वन कायदा, १९२७ मधील कलम क्रमांक ८० मधील तरतुदी
- (ग) वृक्ष अधिकाऱ्यांचे शक्ती व अधिकार.
७. (अ) वन्यप्राणी संरक्षण कायदा, १९७२ मधील अनुसूची १, भाग १ मधील सस्तन प्राणी या सदराखालील महाराष्ट्रात आढळणाऱ्या पाच प्राण्यांची नावे लिहा. १०
- (ब) वन्यप्राणी संरक्षण कायदा १९७२ मधील अनुसूची १, भाग ३ मधील पक्षी या सदराखालील महाराष्ट्रात आढळणाऱ्या पाच पक्षांची नावे लिहा. १०
- (क) वन्यप्राणी संरक्षण कायदा, १९७२ मधील अनुसूची ६ मध्ये नमूद पाच वनस्पतींचे नावे लिहा. १०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR FOREST OFFICERS

MUMBAI, SATURDAY, 29TH JANUARY 2011

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—150)

PAPER II

FOREST LAW AND INDIAN FOREST ACT, ETC.

(Without Books)

- N.B.*—(1) Question No. *one* is compulsory.
 (2) Attempt any *four* questions from remaining questions.
 (3) Quote relevant Act, Sections and Rules in the answers.

	Marks
1. Write legal definition of the following (any <i>ten</i>):—	30
(a) Forest Produce	
(b) Habitat	
(c) Hunting	
(d) Trophy	
(e) Zoo	
(f) Tree Officer	
(g) Standard Bag	
(h) Timber	
(i) Protected Area	
(j) Weapon	
(k) Purchaser	
(l) Tree.	
2. (a) Explain the provisions of the following sections under the Wildlife Protection Act, 1972 (any <i>three</i>):—	15
Section—28, 29, 36-C, 49-B, 51, 17-C.	
(b) Mention various acts prohibited in Reserved forests alongwith relevant section and sub-section.	15
3. (a) Explain the provisions of the following sections under Indian Forest Act, 1927 (any <i>three</i>)	15
Section—4, 33, 63, 68, 52.	
(b) Explain the functions of Central Zoo Authority.	15
4. (a) Explain role and powers of Authorised Officer.	15
(b) Explain the procedure of constitution of State Board of Wildlife and its duties.	15

5. (a) Explain the provisions given for issuing 'Transport Permits' in Maharashtra Forest Produce (Regulation of Trade in Tendu Leaves) Rules, 1969. 15
- (b) Elucidate the provisions given in section 3-A of Maharashtra Felling of Trees Act, 1964 (Amended 1989) 15
6. Write short notes (any six):— 30
- (a) Community Reserve Management Committee
- (b) Constitution of a Sanctuary
- (c) Power to arrest without warrant
- (d) Procedure for disposal of standing trees on the lands occupied by Scheduled Tribes.
- (e) Cattle Trespass Act, 1871
- (f) Provisions given in section 80 of Indian Forest Act, 1927.
- (g) Powers of 'Tree Officer'.
7. (a) Name five animals found in Maharashtra given in schedule 1 part 1 under Mammals Category in Wildlife Protection Act, 1972. 10
- (b) Name five birds found in Maharashtra given in schedule 1 part III under Birds category in Wildlife Protection Act, 1972. 10
- (c) Name five plants given in schedule VI of Wildlife Protection Act. 10
-